

Noord Nederlands Orkest

Geadviseerd subsidiebedrag: **€ 6.462.846**

Gevraagd subsidiebedrag: € 6.462.846

Over de instelling

Stichting Noord Nederlands Orkest, podiumkunsten, symfonieorkesten, Groningen

Stichting Noord Nederlands Orkest (hierna: Noord Nederlands Orkest), met als thuisbasis Groningen, verzorgt concerten met een overwegend symfonisch repertoire in Noord-Nederland. Het orkest profileert zich met een veelzijdige programmering en focust op het bedienen van een breed publiek. Het Noord Nederlands Orkest houdt de symfonische uitvoeringspraktijk in de regio levend door avontuurlijke programma's op een hoog niveau te presenteren.

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Noord Nederlands Orkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 6.462.846.

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van het Noord Nederlands Orkest. Het is een veelzijdig orkest dat een groot palet aan nieuwe concertformules en experimenten presenteert. Het orkest heeft de afgelopen periode de kwaliteit en de zeggingskracht nog verder verbeterd. De gepresenteerde programmaformats en maatschappelijke thema's vindt de raad vernieuwend.

Het orkest functioneert als een springplank voor jong talent. Het heeft veel oog voor educatie, participatie en publieksbereik en werkt daarin goed samen met partners.

Het Noord Nederlands Orkest is sterk geworteld in de stad Groningen en kent een stevige verbinding met de noordelijke provincies door de vele samenwerkingsverbanden. Het orkest speelt in toenemende mate ook buiten de eigen regio.

Het orkest is transparant op financieel en zakelijk gebied en de financiële gezondheid is voldoende. De toepassing van de Fair Practice Code is opgenomen in de begroting, waarbij de extra kosten wel deels worden onttrokken aan de eigen reserves. Het orkest reflecteert voldoende op de code en laat overtuigend zien hoe het invulling geeft aan goed werkgeverschap. De reflectie op de Governance Code Cultuur is summier. De reflectie op de Code Diversiteit en Inclusie geeft de visie hierop van het

orkest goed weer, maar het orkest benoemt geen concrete doelstellingen voor de periode 2021 – 2024.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad oordeelt positief over het Noord Nederlands Orkest. Het orkest is veelzijdig en presenteert een breed palet aan nieuwe formules en experimenten. Het orkest functioneert op artistiek hoog niveau en met grote zeggingskracht. De afgelopen periode heeft het orkest de eigen zichtbaarheid vergroot, haar toegankelijke imago behouden en een breder publiek weten aan te spreken.

Voor de periode 2021 – 2024 is een aantal aansprekende programma's gepland, naast het reguliere symfonische repertoire en de begeleiding van de Nederlandse Reisopera. Zo breidt het orkest het format filmmuziek verder uit met muziek uit niet-westerse films. Ook wordt een Midden-Oostenfestival georganiseerd, dat de schoonheid van de Arabische wereld zal belichten in samenwerking met dansgezelschap Club Guy & Roni, het Noord Nederlands Toneel en SPOT Groningen. In 2024 neemt het orkest de vierde symfonie van Charles Ives als vertrekpunt voor een programma over de gevolgen van verstedelijking in relatie tot krimp en klimaateffecten. De raad oordeelt positief over de vernieuwing die met deze thema's in het programma worden aangebracht.

Het plan van het orkest bevat een gevarieerd aanbod, gebaseerd op maatschappelijk engagement, regionale binding, hedendaagse compositieopdrachten en samenwerking met tal van (regionale) partners. De samenhang van de programmering met betrekking tot inhoud, doelgroepen, tijd en locatie is zeer hecht. De raad is overtuigd van de expertise van het orkest en van de haalbaarheid van de ambities.

Het orkest blijft in de periode 2021 – 2024 werken met wisselende dirigenten en verwacht 'de mogelijkheid' dat daarbij een kandidaat voor het chef-dirigentschap naar voren komt. De raad tekent aan dat deze benadering wat vrijblijvend overkomt en vraagt zich af of het orkest een profiel hanteert voor een toekomstige dirigent.

Vernieuwing

Het Noord Nederlands Orkest blikt positief terug op de bereikte resultaten met het innovatiebudget, zoals het spelen vanaf iPads en liveprojectie van *visuals* bij specifieke concerten en nieuwe marketingconcepten. Bij de invulling van het programma zet het orkest experimenten met nieuwe programmaformules voort, zoals hiervoor beschreven. De raad is met name positief over de vernieuwing in de combinatie van programmaformats met

maatschappelijke thema's, bijzondere locaties en compositieopdrachten. Het plan overtuigt in dit opzicht, omdat deze innovatie ook leidt tot nieuwe samenwerkingsverbanden en nieuwe publieksgroepen aanspreekt.

Het Noord Nederlands Orkest laat op verschillende niveaus zien talentontwikkeling te bevorderen. Het participeert onder andere in de Nationale Master Orkestdirectie en biedt stageplekken aan studenten van het Prins Claus Conservatorium. Verder speelt jong talent mee in openluchtconcerten en begeleidt het orkest vergevorderde zangers en musici uit de noordelijke provincies. Het Noord Nederlands Orkest functioneert daarmee als springplank voor jong talent.

Eerlijke beloning en gezonde bedrijfsvoering

Het orkest honoreert conform de cao Nederlandse Orkesten en de cao voor remplaçanten. De verhoging van de honoraria van remplaçanten ten gevolge van de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in balans is voor de helft opgenomen als taakstelling in de begroting voor 2020, terwijl de andere helft aan het eigen vermogen wordt onttrokken. Het orkest wijst erop dat het beperkt is in zijn mogelijkheden om binnen zijn huidige budget de honorering van musici verder te verbeteren. Ook doet het orkest een beroep op de overheid om de meerkosten voor de invoering van de WAB op zich te nemen.

De financiële transparantie is groot en de bedrijfsvoering van het Noord Nederlands Orkest is verantwoord. De liquiditeit, solvabiliteit en het weerstandsvermogen geven een matig positief beeld van de financiële gezondheid van het Noord Nederlands Orkest. Op alle drie de indicatoren namen de waarden af in de periode 2017 – 2018. Hoewel alleen het weerstandsvermogen een middelhoog risico toont, zijn de financiële risico's toegenomen. De eigen inkomsten ten opzichte van de totale inkomsten zijn met 22 en 21 procent in respectievelijk 2017 en 2018 aan de lage kant. Het verdienvermogen van het orkest is daarmee niet groot. Volgens het orkest komt dat door de beperkte sponsormogelijkheden in het noorden van het land; het zoekt naar manieren om dit te ondervangen, zoals het geven van masterclasses leidinggeven voor bedrijven. De eerste resultaten van dit initiatief zijn positief. Om particuliere begunstigers meerjarig aan zich te binden heeft het Noord Nederlands Orkest in aanvulling op het NNO Fonds het 'Gilde' opgericht, dat bijdraagt aan investeringen op het gebied van donateurswerving en instrumentenonderhoud.

Bevordering van educatie en participatie (inclusief publieksbenadering)

De activiteiten van het Noord Nederlands Orkest laten zien dat educatie, participatie en publieksbereik op een ongeforceerde manier samenkomen. Het orkest biedt educatieve activiteiten voor alle schooltypes en leeftijdsgroepen, waarbij de nadruk ligt op het primair onderwijs. Uit evaluatie blijkt dat avondconcerten voor het voortgezet onderwijs minder aantrekkelijk worden gevonden en het orkest experimenteert daarom met interactieve concerten onder schooltijd. De raad is positief over deze vraaggerichte aanpak, net als over het uitgangspunt dat het orkest alle leerlingen in het noorden ten minste eenmaal in hun schoolcarrière een liveconcert door hun eigen orkest wil laten meemaken. Het orkest stimuleert (amateur)talent door samen te werken met lokale koren en hofabra-orkesten.

Sinds 2017 gaan bij het Noord Nederlands Orkest programmering en marketing steeds meer hand in hand. Deze succesvolle werkwijze heeft, naast kwantitatief en kwalitatief publieksonderzoek, geresulteerd in stijgende bezoekersaantallen, met name onder het publiek tot dertig jaar. Met de nieuwe concertformats en maatschappelijke thema's en door te spelen op festivals bereikt het orkest meer publiek uit verschillende doelgroepen en van diverse leeftijden. Het orkest wil deze lijn voortzetten. De raad is van oordeel dat de marketing- en communicatie-uitingen van het Noord Nederlands Orkest over de hele linie sterk zijn.

Geografische spreiding

Het Noord Nederlands Orkest is zeer goed geworteld in de stad Groningen en kent een goede spreiding in de noordelijke provincies door de waaier aan samenwerkingsverbanden en partners. Volgens het orkest zijn er in de regio relatief weinig zalen beschikbaar voor symfonisch repertoire. Het orkest speelt in toenemende mate buiten de regio (onder andere in de concertzalen in Amsterdam en Utrecht) en vergroot de zichtbaarheid verder door te spelen op festivals. De projecten in het kader van Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa 2018 vergrootten de zichtbaarheid van het orkest, en leidden tot het nieuwsgierig makend voornemen van een cultuurtriënnale in 2022, 2025 en 2028.

In zijn reflectie op de BIS-aanvragen waardeert de stedelijke cultuurregio We the North het Noord Nederlands Orkest om de manier waarop het orkest een divers publiek bereikt met een aansprekend programma van hoog niveau. De samenwerkingspartners van het orkest vormen volgens de stedelijke cultuurregio een goede afspiegeling van de cultuursector in Noord-Nederland. Het orkest heeft een unieke plaats in de keten van talentontwikkeling in de regio. De activiteiten van het orkest passen binnen

de ambitie van We the North om in te zetten op talentontwikkeling om makers blijvend aan de regio te binden, en om nieuw publiek aan te spreken.

Toepassing Fair Practice Code

Het Noord Nederlands Orkest onderschrijft de Fair Practice Code en past deze toe. Het orkest reflecteert duidelijk op de toepassing van de code.

Het orkest betreft zijn musici en medewerkers goed bij de organisatie. In 2020 toetst een afvaardiging van orkestmusici de programmamatrix op de doelstellingen en wensen van de musici zelf. In bredere zin is naar aanleiding van een tevredenheidsonderzoek het verzoek van een medewerker gehonoreerd om te onderzoeken hoe men het werk in de toekomst zou willen inrichten. In samenwerking met de ondernemingsraad ontwikkelde het orkest beleid ten aanzien van (on)gewenst gedrag en er kwam een onafhankelijke vertrouwenspersoon. Het orkest wil met betrekking tot de omvang van dienstverbanden maatwerk leveren, waarbij gekeken wordt naar de persoon en diens ambities. De raad beoordeelt de invulling van het werkgeverschap als goed en zorgvuldig. Het orkest benoemt echter geen toetsbare doelstellingen voor de komende vier jaar.

Toepassing Governance Code Cultuur

Het Noord Nederlands Orkest past de Governance Code Cultuur toe en doet daarvan verslag in het jaarverslag en de jaarrekening. Deze verslaglegging toont een grote transparantie en een actieve toezichhoudende rol van de raad van toezicht. Volgens het orkest zijn de principes uit deze code verankerd in de statuten van de stichting, het directiereglement en het reglement van de raad van toezicht. De raad van toezicht evalueert zijn eigen functioneren en heeft, om de onafhankelijkheid te waarborgen, na vijf jaar een nieuwe accountant geworven. De ondernemingsraad formuleert in 2020 een scholingsplan. De raad maakt uit de aanvraag en openbaar beschikbare jaarverslagen op dat de organisatie de code goed heeft geïntegreerd.

Toepassing Code Diversiteit en Inclusie

Het Noord Nederlands Orkest onderschrijft de Code Diversiteit en Inclusie en reflecteert zorgvuldig op de stand van zaken. Er is sprake van een groeiend besef van het belang van diversiteit en inclusie. Het orkest heeft eind 2019 een scan uitgevoerd en vindt daarin handvatten voor verbetering; ook de nulmeting biedt een aantal aanknopingspunten. Het orkest erkent dat het in de toepassing van de code nog een weg te gaan heeft.

Het orkest zet in op educatieprogramma's voor vmbo- en mbo-onderwijs, waar de diversiteit in achtergrond van leerlingen groter is. Binnen de noordelijke provincies richt het orkest zich in de steden op een cultureel divers publiek. In de meer landelijke gebieden heeft het aandacht voor krimp, vergrijzing en ontvolking. Het orkest bereikt via nieuwjaars- en

RAAD VOOR CULTUUR

openluchtconcerten en door te spelen in andere settingen naar eigen zeggen een gemengd publiek. De raad oordeelt positief over de wijze waarop de instelling op de code reflecteert, maar mist een beschrijving van concrete doelstellingen met daaraan gekoppelde stappen voor de periode 2021 – 2024.